

Educatiebeleid voor het museum Hoeve Molenaar anno 1787

Context

Het museum Hoeve Molenaar anno 1787 valt onder auspiciën van de Stichting Molenaars Oude Tractoren Collectie. De Stichting gebruikt het museum om haar tractoren collectie tentoon te stellen, alsmede een aantal andere zaken.

Eén van de doelen, die is opgenomen in het beleidsplan van de Stichting, is om voorlichting te geven aan de doelgroepen waarop de Stichting zich richt. Dit betreft voorlichting over de geschiedenis van het alledaagse boerenleven vanaf de vroeg 20e eeuw, alsmede om kennis over het onderhoud, de herkomst en de techniek van de tentoongestelde tractoren.

Het educatiebeleid

Het educatiebeleid richt zich op twee deelgebieden:

1. het onderhoud, de herkomst en de techniek van de tentoongestelde tractoren
2. de geschiedenis van het alledaagse boerenleven vanaf de vroeg 20^e eeuw

1. De techniek van de tractoren

De doelstelling bij de kennisoverdracht inzake de techniek van de tractoren is primair gericht op het opwekken van interesse bij de jeugd, en secundair het kunnen ingaan op de specifieke technische aspecten en de ontwikkeling daarin gedurende de 20^e eeuw voor de meer technisch onderlegde bezoekers.

Zichtbaarheid

Om dit te realiseren is het van belang dat de tractoren overzichtelijk zijn tentoongesteld. Hierbij is ook de volgorde van belang: niet alle tractoren lukraak door elkaar, maar gegroepeerd op periode en gebruik.

Bij alle tractoren wordt aangegeven wat de belangrijkste kenmerken zijn zoals bouwjaar, type aanduiding, herkomst e.d. In het geval van de techniek en de steeds verdergaande ontwikkeling vanaf 1922 tot 1982 is aan de hand van de steeds inventievere ontwerpen goed te zien hoe deze techniek zich ten dienste van de landbouw heeft ontwikkeld.

Documentatie

Voor de verdere verdieping is uitgebreide documentatie in de vorm van zogenaamde 'Handboeken' en 'Werkplaats Techniekboeken' aanwezig. Het museum beschikt over een bibliotheek van technische en historische boeken, waarin de ontwerpen en de ontwikkelingen goed te zien zijn. Deze boeken kunnen onder toezicht geraadpleegd en ter plaatse kunnen gedeeltes hieruit worden gekopieerd. Er worden geen boeken uitgeleend

omdat daarvoor de collectie te klein is, en het museum niet het risico wil lopen dat ze niet meer terug gebracht worden. Het betreft hier authentieke boeken die niet meer in de boekhandel verkrijgbaar zijn. Wel zijn er zowel over de historie van het ontstaan van Berkel en Rodenrijs als ook informatie over het Marshall plan en de historie van de MC. Cormick geschiedenis korte samenvattingen verkrijgbaar.

2. De geschiedenis van het alledaagse boerenleven vanaf de vroeg 20^e eeuw

De doelstelling bij de kennisoverdracht inzake het alledaagse boerenleven is primair gericht op het overdragen van de geschiedenis van de streek aan de jeugd, en secundair het kunnen laten zien van hoe het vroeger was (nostalgie) aan de oudere bezoekers.

Zichtbaarheid

Om dit te realiseren is het van belang dat de spullen overzichtelijk zijn tentoongesteld. Hierbij is ook de groepering van belang: niet alle spullen lukraak door elkaar, maar gegroepeerd op bijvoorbeeld periode of type gebruik.

Bij diverse groepen werktuigen, huishoudelijk gereedschap en gebruiksvoorwerpen wordt aangegeven wat de belangrijkste kenmerken zijn zoals waarvoor het werd gebruikt en in welke periode.

Documentatie

In het dagboekje van oma Anna Molenaar wordt een goed beeld gegeven van het alledaagse leven op het platte land. Aan de hand van de diverse afdelingen wordt per object een tijdsbeeld aangegeven welke gebruiksvoorwerpen voor welke doeleinden werden gebruikt. Bezoekers kunnen dit zien aan de hand van de registratielijsten welke in iedere ruimte ter inzage liggen.

Over de historie en het ontstaan van Berkel en Rodenrijs van ruim 1050 jaar geleden, hebben wij ook een bibliotheek waarin de ontwikkeling vanuit de vroegste periode goed te volgen is.

Rondleiding

Tijdens de rondleiding wordt over deze onderwerpen gedetailleerd verteld. Bezoekers worden uitgebreid rondgeleid en op elke vraag krijgt men deskundig antwoord. Als test of alle informatie ook word opgenomen houden wij aan het einde van de rondleiding een quiz.

Per doelgroep hebben wij een speciale benadering, zo krijgen schoolklassen een andere rondleiding als bijvoorbeeld een 'Vrouwen Van Nu'-club. Het is wel een wisselwerking tussen de vraagstelling van de doelgroep en de gids. Ook worden regelmatig objecten gebruikt als lesmateriaal in de klas.

Voor de hoogste groepen van de basisschool en het vervolgonderwijs geven wij voorlichting over dit onderwerp, wat geïllustreerd word met de tentoongestelde gebruiksvoorwerpen. Ook hierover hebben wij een samenvatting gemaakt welke goed leesbaar is voor jong en

oud. Tijdens een recente bijeenkomst voor nieuwe inwoners van Lansingerland, zoals de gemeente waartoe Berkel en Rodenrijs tegenwoordig behoort heet, hebben wij aan veel nieuwe inwoners deze samenvatting uitgereikt en toegelicht.

Terugkoppeling

Om de kwaliteit van de educatie te kunnen verbeteren is een van de doelen om na afloop van rondleidingen en voorlichtingen hier gericht naar te vragen. Dit kan door bezoekers uit nodigen iets over hun bevindingen/ervaringen te schrijven in het gastenboek. Ook krijgen en vragen we om mondelinge reacties.

Voorbeelden: De wethouder van onderwijs dhr. Werner ten Kate was erg enthousiast over de manier van uitleg in deze samenvatting. 'Niet te lang, want dan boeit het mensen niet meer en leggen ze het achteloos naast zich neer', zei de wethouder. 'Toch worden alle belangrijke aspecten goed belicht en wekt dat de nieuwsgierigheid op', voegde hij eraan toe. Ook de burgemeester vond dat wij in de drie jaar nadat het college bij ons op bezoek was het educatieve gedeelte zeer goed uitgewerkt was. 'Hoe komen jullie aan al die boeken? Vooral over de droogmaking en waterlozing vanaf de 19^e eeuw?', was zijn vraag. 'Gewoon uit ons eigen archief. Wie wat bewaart, die heeft wat'.

Een delegatie van het Historisch Boerderijen Onderzoek uit Arnhem was enthousiast over alle boeken uit onze bibliotheek. Naast de uitgebreide collectie gebruiksvoorwerpen en meubels laten deze boeken en dagboeken zien hoe het leven in die tijd was. Daar kan geen PowerPoint presentatie tegenop. Dit is puur het leven uit die tijd. Als bijkomstigheid vonden zij het bijna fotografisch geheugen van mevrouw Molenaar uniek omdat zij vanaf ruim 70 jaar geleden zelf getuige was en deel uitmaakte van dat leven. Dit brengt zij met bezieling over op de bezoekers en geeft zo een onuitwisbare indruk. Ook dit is Cultureel Erfgoed.

De informatie zo overbrengen dat iedereen, jong en oud het begrijpt op zijn eigen niveau, dat is de pure essentie van educatie dat blijkt ook uit de reacties van het gastenboek.